

Nyheter Kode 6-barna

- Dette skulle aldri ha skjedd. Uakseptabelt.

I minst syv år har barnevernet plassert barn på et av landets strengeste sikkerhetstiltak. Barneministeren sier loven kan være brutt.

Ingunn Røren og Annemarte Moland

Barnevernet kan plassere trusselutsatte barn i skjul for foreldrene. Over 100 barn levede slik i fjor, på strengt fortrolig adresse. Det er et av landets mest inngripende sikkerhetstiltak. Noen av dem får nye navn og må bryte med alt.

Disse avgjørelsene trenger ingen godkjenning. De tas av den enkelte barnevernsleder. Formelt har det vært slik siden 2017, i praksis har barnevernet bedt om strengt fortrolig adresse for barn i flere tiår.

Men det har skjedd en feil, har Aftenposten avslørt.

I barnevernets veiledning er avgjørelsen om å plassere barn på strengt fortrolig adresse, kalt en «beslutning» og ikke definert som et vedtak. Om beslutningen kan klages på og hvem som skal behandle eventuelle klager, er ikke omtalt.

- Det er veldig, veldig alvorlig. Det er brudd på forvaltningsloven å ikke melde om klageadgang, innrømmer barne- og familieminister Kjersti Toppe (Sp).

- Jeg visste ikke om dette før nå. Dette skulle aldri ha skjedd. Det er uakseptabelt.

Forvaltningsloven krever at offentlige organer må opplyse den

Rettsikkerheten til barnevernets kode 6-barn er ikke god nok, sier barne- og familieminister Kjersti Toppe (Sp).

Foto: Dan P. Neegaard

private part om muligheten til å klage. Toppe lover umiddelbar opprydding etter Aftenpostens avsløringer.

- Det er rett og slett altfor dårlig. Det er ikke greit i det hele tatt. Jeg er veldig overrasket over disse opplysningene. Dette må ryddes opp i. Dette skulle vært ryddet opp i for lenge siden, sier hun.

Svak rettsikkerhet. Aftenposten fortalte i helgen historien «Gutten som forsvant».

Sigurd var bare ti år gammel da han ble plassert på det som tidligere ble kalt kode 6. Han og småsøsknene hans fikk ny identitet og måtte leve i skjul for foreldrene i tre og et halvt år.

Hverken Sigurd, foreldrene eller deres advokat fikk noen gang se begrunnelsen for at barna måtte leve slik. Det ble aldri opplyst om noen klageadgang, ifølge advokaten.

Professor i barnerett Kirsten Sandberg mener disse barnas rettsikkerhet er svak.

- Barna plasseres «under jorden» på en måte som gjør at hele feltet blir usynlig for det offentlige. Det blir ekstra sårbart siden barna ikke kan si fra selv.

Sigurds historie gjør også sterkt inntrykk på barneministeren.

- Jeg reagerer på det som kommer frem. Barn skal ikke bli værende én dag lenger enn nødvendig på et slikt inngripende tiltak. Det er kjempeviktig at man ikke

Fakta. Hva er kode 6?

Barnevernstjenesten kan sende begjæring til Barneverns- og helsenemnda om å ta over omsorgen for et barn og hvor ofte foreldrene skal ha kontakt med barnet (samvær). De kan også sende begjæring om skjult adresse. Det betyr at foreldrene ikke har rett til å vite hvor barnet er.

Nemnda er et uavhengig domstolslignende organ, som treffer vedtak etter en prosess som ligner domstolens prosess. Hvis sakene haster, kan leder for barnevernstjenestene treffe midlertidige vedtak. Dette står i barnevernsloven, og vedtakene må godkjennes av nemnda.

Leder av barnevernstjenesten har også mulighet til å bestemme at adressen til et barn skal sperres i folkeregisteret, som betyr at informasjonen ikke er tilgjengelig. Dette står ikke i barnevernsloven, men i folkeregisterloven. Når noen bestemmer at adressen skal sperres, kan den være enten fortrolig (kode 7) eller strengt fortrolig (kode 6).

Når barnevernet bestemmer at adressen skal sperres, skal det ikke godkjennes av nemnda. Avgjørelsen kan heller ikke klages inn til nemnda. Aftenposten har jobbet med å finne ut om beslutningen om å plassere barn på strengt fortrolig adresse, kan klages på.

Barne- og familiedepartementet har konkludert med at man skal kunne klage til statsforvalteren. Bare én av ti statsforvaltere har svart Aftenposten at de vurderer at de er klageinstans.

Det er politiet som har ansvar for å plassere voksne og deres barn på sperret adresse. Det skjer med den voksnes samtykke. Politiet har ikke ansvaret for barn under offentlig omsorg.

Kripos, som er nasjonalt kontaktpunkt for adresse-sperre, skriver at personer som får innvilget kode 6, ofte blir anbefalt å bytte navn. De trusselutsatte må flytte, slutte i jobben sin, bytte bank, bryte kontakt med fastlege, helsestasjon, skolekrets og slutte på fritidsaktiviteter. De fleste må kutte alle bånd til fortiden.

sklir inn i dette sikkerhetstiltaket og blir værende der, sier Toppe.

Toppe oppfordrer nå alle kommuner som har barn på strengt fortrolig adresse til å gjøre fornyede trusselvurderinger, og forsikre seg om at vedtakene blir gjort etter forvaltningsloven.

Barnevernets «bibel». Det er Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som har laget veiledningen. Divisjonsdirektør Anders Henriksen kalte retningslinjene for barnevernets «bibel» i saksbehandling i et intervju med Aftenposten.

Han sa samtidig at retningslinjene nå må skrives om. Barnevernets avgjørelser om strengt fortrolig adresse er vedtak, har Henriksen sagt.

- Vi har ikke hatt det på radaren. Men det skal vi følge opp nå.

Barneminister Kjersti Toppe er øverste ansvarlige for barnevernet i Norge. Hun krever en full gjennomgang av det som har skjedd.

- Det viktigste nå er likevel at det ryddes opp, og at det skjer veldig raskt. Så må vi se på konsekvensene av feilen som er blitt gjort, sier Toppe.

- Maktovergrep? Toppe vil be Bufdir om en redegjørelse. Hun vil også ha en full gjennomgang av ordningen med både justisdepartementet og finansdepartementet.

Målet er å finne ut hvor mange barn dette gjelder, om barnevernets myndighet til å plassere barn i skjul, er godt nok regulert og om det er riktig at barnevernet har denne myndigheten alene.

- Disse barna er nok de aller mest sårbare av dem som er under barnevernets omsorg. Når rettsikkerheten for dem ikke er god nok, vil konsekvensene bli enda mer dramatiske.

Toppe mener det må vurderes om barnevernet skal få et system tilsvarende politiets ordning, der beslutningene som strengt fortrolig adresse kan overprøves.

- Det er for lett å gjøre et vedtak om strengt fortrolig adresse i barnevernet i dag, og det er for dårlig regulert etter at avgjørelsen er tatt, sier Toppe.

Hun legger til: - Systemet har ikke vært godt nok. Det er risiko for maktovergrep i saker med så inngripende tiltak.

Fortsatt uendret. Det er over to uker siden Aftenposten spurte Bufdir om barnevernets avgjørelser i disse sakene var å anse som vedtak med klagerett. Deres rundskriv, barnevernets såkalte «bibel», står fortsatt uendret. Bufdir oppgir at retningslinjene skal endres i løpet av denne uken. Alle landets statsforvaltere skal også få informasjon om endringene denne uken.

Barnevernstjenesten som besluttet at Sigurd skulle bo på strengt fortrolig adresse er fritatt for taushetsplikten. De har satt i gang en intern gjennomgang av saken, og ønsker ikke å svare på spørsmål nå.

➔ Aftenposten mandag 10. juni.